

UNIT 6

Vrijetijdsbesteding

HOOFDSTUK 4

Een uitnodiging voor
een activiteit maken

Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Projectnummer: 543336-LLP-1-2013-1-DE-KA2-KA2MP
Agreement: 2013-4182/001 – 001

1 Oefeningen

Oefening 1 Luister naar de dialoog en beantwoord de vragen.

1 Waarom neemt meneer Vannieuwenhuysse nooit deel aan de activiteiten?

.....Hij denkt altijd dat hij de mensen te veel zal storen.....

2 Hoe probeert verzorgster An hem te overtuigen om toch deel te nemen? Tip: ze geeft 2 argumenten.

.....Het is een kans om nieuwe mensen te leren kennen en om te praten over zijn.....

.....levenservaringen.....

3 Wat mist meneer Vannieuwenhuysse in het woonzorgcentrum?

.....Hij mist zijn huis/thuis, zijn kinderen en zijn verleden.....

4 Wat maakt meneer Vannieuwenhuysse gelukkig?

.....De komst van zijn kinderen en kleinkinderen maakt hem gelukkig.....

5 Meneer Vannieuwenhuysse voelt zich eenzaam. Welke oplossing bedenkt hij?

.....Hij vindt dat er meer mensen moeten zijn met wie de bewoners kunnen praten.....

Rusthuisbewoners goed verzorgd maar eenzaam

Ze voelen zich veilig en gerespecteerd, ze vinden de maaltijden lekker en ze krijgen de gezondheidszorg die ze nodig hebben. Maar als het om persoonlijke contacten en leuke activiteiten gaat, blijven de ouderen in de woon-zorgcentra op hun honger zitten. 'Dat maakt hen kwetsbaar voor eenzaamheid en psychische problemen.'

'Ik voel me veilig wanneer ik alleen ben', 'de verzorgenden weten waarmee ze bezig zijn', 'ik heb voldoende afwisseling in mijn eten'. De overgrote meerderheid van de bewoners van de Vlaamse woon-zorgcentra (85 tot 95 procent) zegt 'altijd' of 'meestal' met deze stellingen akkoord te gaan. De basisbehoeften van rusthuisbewoners worden dus vervuld en ook de autonomie en privacy van bewoners worden gerespecteerd. Maar als het om hun sociale contacten en de tijdsbesteding gaat, is het beeld veel minder rooskleurig: minder dan een kwart van de bewoners vindt dat er in het weekend aangename dingen te doen zijn in hun rusthuis en minder dan twee op de vijf bewoners zeggen dat medewerkers de tijd nemen voor een vriendelijk praatje. Ook het aantal ouderen dat een medebewoner als vriend of vriendin beschouwt, is in de minderheid.

7.000 interviews

De cijfers komen uit een grootschalige enquête bij bewoners in Vlaamse woon-zorgcentra. Een onderzoeksbureau trok naar 250 van de 735 Vlaamse rusthuizen en interviewde er in opdracht van de Vlaamse overheid bijna 7.000 bewoners zonder cognitieve problemen. Dit jaar en volgend jaar worden de bewoners van de resterende woon-zorgcentra geïnterviewd.

De resultaten maken deel uit van de 'kwaliteitsindicatoren' die een beeld geven van de kwaliteit die woon-zorgcentra leveren. Ze zijn, zegt minister van Welzijn Jo Vandeurzen (CD&V), in de eerste plaats bedoeld voor de woon-zorgcentra zelf om aan hun kwaliteit te werken. Uit de individuele rapporten, die De Standaard vandaag online publiceert, blijkt evenwel dat veel woon-zorgcentra met dezelfde problemen kampen: over de basiszorg zijn de bewoners (zeer) tevreden, over hun sociale omgang daarentegen veel minder.

'Zeer herkenbaar', zegt Mie Moerenhout, directeur van de Vlaamse ouderenraad. 'Ik hoor vaak dat ouderen erg te spreken zijn over de zorgen die ze in hun rusthuis krijgen, dat ze alleen al daarom eerder hadden moeten verhuizen. Maar ze zeggen ook dat ze te weinig contacten hebben. Het personeel heeft te weinig tijd om met hen te praten of om samen vrienden of familie buiten het woon-zorgcentrum te bezoeken.'

Voldoende sociale contacten en leuke activiteiten zijn nochtans geen overbodige luxe, meent Luc Van de Ven, klinisch ouderenpsycholoog aan het Universitair Psychiatrisch Centrum van de KU Leuven. 'De zorg mag niet stoppen bij de lichamelijke verzorging. Het is ook zeer belangrijk dat rusthuisbewoners een vertrouwenspersoon hebben met wie ze zaken kunnen bespreken die verder gaan dan een babbeltje over het eten of de nachtrust. Dat maakt hen minder kwetsbaar voor eenzaamheid en psychische problemen. Medewerkers in de woon-zorgcentra moeten dus ook daarvoor aandacht hebben.'

'De houding van de zorg- en verpleegkundigen, of ze oren hebben naar het individuele verhaal, maakt het verschil. We kunnen er in de opleiding en bijscholingen niet voldoende op hameren dat dit in het woon-zorgcentrum nog belangrijker is dan in het ziekenhuis. Daar verblijven mensen maar tijdelijk. Een woon-zorgcentrum daarentegen is voor de bewoners hun thuis.'

Volgens Nathalie Debast, stafmedewerker van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, wordt het er niet makkelijker op om het sociaal contact tussen bewoners te bevorderen. 'Vroeger konden woon-zorgcentra een bingoavond organiseren en de helft van de bewoners nam eraan deel. Nu worden de bewoners almaar ouder en is hun zorgprofiel veel zwaarder. De activiteiten worden dus best voor kleine groepen en op maat georganiseerd. Dat weegt op het personeel.'

'De grens is stilaan bereikt. Vlaanderen mag dus zeker niét besparen op de rusthuizen en hun animatie. Dat zou het sociale aspect van het leven in het rusthuis nog verder onder druk zetten.'

Minister Vandeuren zegt dat er nog niet is bespaard op het personeel van de woon-zorgcentra. 'We gaan wel met de sector over de financiering praten. De resultaten van deze enquête zullen we in dat debat meenemen.'

(Uit: *toerismevlaamsbrabant.be*)

Beantwoord de vragen over de tekst.

- 1 Waarover zijn de rusthuisbewoners ontevreden?

.....*Ze zijn ontevreden over de persoonlijke/sociale contacten en over de activiteiten of tijdsbesteding*.....

- 2 Wat wordt er bedoeld met 'tijdsbesteding'?

.....*het spenderen van tijd aan activiteiten*.....

- 3 De rusthuizen voorzien wel in de basisbehoeften van de bewoners. Welke basisbehoeften worden er in de tekst vermeld?

.....*voedsel en gezondheidszorg*.....

- 4 In het weekend zijn er te weinig activiteiten in het rusthuis. Welke weekendactiviteiten organiseert het woonzorgcentrum waar jij werkt?

.....*In het woonzorgcentrum waar ik werk, kunnen de bewoners knutselen en breien*.....

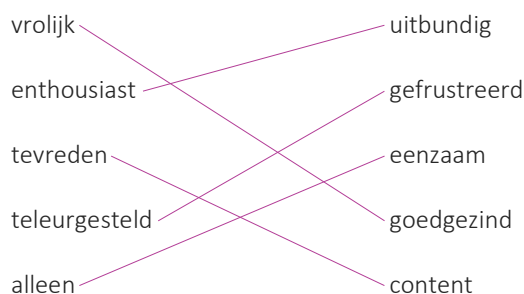
- 5 Medewerkers nemen te weinig tijd voor een praatje. Praat jij vaak met de bewoners? Waarover praten jullie?

.....*Ja, ik probeer er voldoende tijd voor te maken. / Nee, daar heb ik geen tijd voor. / Wij*.....
 .....*praten vaak over ...*.....

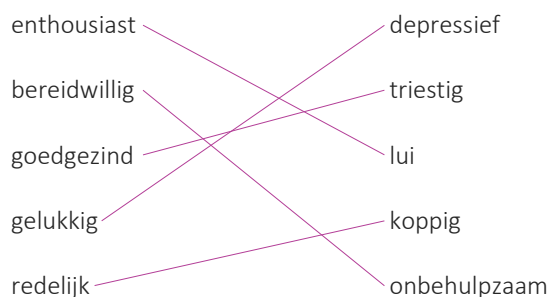

Oefening 3.1 Emoties.

Wat is de synoniem van ... ? Maak juiste combinaties.

Wat is de antoniem van ... ? Maak juiste combinaties.

Oefening 3.2 Gevoelens en karakter.

Vul de gaten in. Kies uit de emoties in het volgende kader.

goedgezind – enthousiast – eenzaam – bereidwillig – koppig – vrolijk – content – depressief – sociaal – teleurgesteld

- 1 Verzorgster An hoopt dat de familie van meneer Vannieuwenhuysse zal.....**enthousiast**..... zijn om naar de kaas- en wijnavond te komen. Meneer Vannieuwenhuysse neemt nooit deel aan de gezamenlijke activiteiten. Hij is een beetje .....**lui**..... en stoort de mensen liever niet.
- 2 De bewoners van rusthuizen zijn vaak alleen, dus voelen ze zich vaak .....**eenzaam**.....
- 3 Als de zorgkundigen niet de tijd nemen om met hen te praten, worden ze ongelukkig of zelfs .....**depressief**.....

- 4 Ook meneer Vannieuwenhuyse zou .....**content**..... zijn als er meer mensen waren om mee te praten.
- 5 Meneer Vannieuwenhuyse wordt gelukkig als zijn familie op bezoek komt. Het maakt hem .....**vrolijk/goedgezind**..... .
- 6 Hij zegt tegen verzorgster An dat zijn kleinkinderen hem altijd willen helpen. Ze zijn erg .....**bereidwillig**..... .
- 7 Verzorgster An is .....**teleurgesteld**..... omdat meneer Vannieuwenhuyse niet wil deelnemen aan de kaas- en wijnavond. Ze hoopte dat hij wel zou willen komen (en probeert hem toch nog te overtuigen).
- 8 Hoewel meneer Vannieuwenhuyse heel .....**koppig**..... is en dus niet snel van gedachten verandert, kan An hem overtuigen om een uitnodiging te maken voor zijn familie.
- 9 Verzorgster An is altijd .....**vrolijk/goedgezind**..... als de bewoners meedoen met een activiteit.

Oefening 4 Het gebruik van het adjectief afgeleid van een verbum.

HET ADJECTIEF AFGELEID VAN EEN VERBUM

	GEBRUIK	VORM	VOORBEELD
PARTICIPIUM PRESENS	De actie is nog bezig .	infinitief + d(e)	<i>de huilende baby</i>
PARTICIPIUM PERFECTUM	De actie is afgelopen of passief .	participium (+e)	<i>de gekookte groenten</i>
PARTICIPA PERFECTA OP –EN	De actie is afgelopen of passief .	invariabel	<i>een verboden toegang</i>

TIP Adjectieven die **emotie** uitdrukken zijn dikwijls afgeleid van een **verbum** .

<i>gepassioneerd</i>	<i>verbaasd</i>	<i>verrast</i>
<i>geboeid</i>	<i>gefascineerd</i>	<i>geïnteresseerd</i>
<i>wantrouwend</i>	<i>ontmoedigd</i>	<i>verloren</i>
<i>bedroefd</i>	<i>teleurgesteld</i>	<i>gefrustreerd</i>
<i>gekwetst</i>	<i>etc.</i>	

Plaats de woorden uit het volgende kader in de juiste kolom, onderstreep nadien het adjectief en geef telkens de infinitief van het verbum.

de geslaagde operatie – de brandende sigaret – het gezonken schip – de gesmeerde boterham – de gebakken vis – de lachende bewoners – de gemaakte keuze – de rennende kinderen – de gekleurde kaart – de grommende hond – het gebroken glas – het lopende schooljaar

Voorbeeld: *de zittende jongen*

PARTICIPIUM PRESENS	PARTICIPIUM PERFECTUM	INFINITIEF
<i>de zittende jongen</i>	-	<i>zitten</i>
-	de <u>geslaagde</u> operatie	slagen
de <u>brandende</u> sigaret	-	branden
-	het <u>gezonken</u> schip	zinken
-	de <u>gesmeerde</u> boterham	smeren
-	de <u>gebakken</u> vis	bakken
de <u>lachende</u> bewoners	-	lachen
-	de <u>gemaakte</u> keuze	maken
de <u>rennende</u> kinderen	-	rennen
-	de <u>gekleurde</u> kaart	kleuren
de <u>grommende</u> hond	-	grommen
-	het <u>gebroken</u> glas	breken
het <u>lopende</u> schooljaar	-	lopen

Gebruik een correct adjectief afgeleid van het verbum dat tussen haakjes staat. Dit kan een participium presens of een participium perfectum zijn.

- 1 Meneer Vannieuwenhuysse kan niet slapen door de .....storende..... (storen) geluiden van de andere bewoners. Wat een lawaai!
- 2 De .....geplande..... (plannen) kaas- en wijnavond gaat niet door, omdat te weinig mensen zich hebben ingeschreven.
- 3 Meneer Vannieuwenhuysse geniet van zijn .....ingeschonken..... (inschenken) kopje koffie.
- 4 Verzorgster An haalde .....overtuigende..... (overtuigen) argumenten boven om meneer Vannieuwenhuysse over te halen zijn familie uit te nodigen voor de kaas- en wijnavond.

- 5 Meneer Vannieuwenhuysse voelt zich eenzaam in het rusthuis, maar hij laat er niets van merken.
Zijn .....**verborgen**..... (verbergen) verdriet zit .....**verscholen**..... (verschuilen) achter een lach.
- 6 De kleinkinderen zijn bang van .....**blaffende**..... (blaffen) honden.
- 7 Het .....**gekleurde**..... (kleuren) papier dient om een kaart mee te maken.
- 8 Verzorgster An kan niet komen werken vandaag. Ze heeft een .....**verstuikte**..... (verstuiken) enkel en kan niet stappen.
- 9 In het .....**verlaten**..... (verlaten) dorp zijn alle winkels gesloten.
- 10 Meneer Vannieuwenhuysse vindt de .....**gebruikte**..... (gebruiken) kleuren voor de kaart niet zo mooi.

Oefening 5   Je emoties uiten.

Vertel iets over je leven in ongeveer 50 woorden. Hoe voel je je (nu ten opzichte van vroeger)? Ben je tevreden met je job? Woon je graag in België? (...) Gebruik indien mogelijk participia.

.....**Ik ben erg tevreden met mijn job omdat ik dankzij de opgedane ervaring gegroeid ben als**.....
 .....**persoon. Vroeger zou ik bijvoorbeeld nooit een bewoner kunnen overtuigen om naar buiten te**.....
 .....**komen. Nu slaag ik er vaker in een bewoner te motiveren. Ik praatte vroeger ook nooit met de**.....
 .....**bewoners over hun levenservaring, maar nu doe ik dat meer en geniet ik ervan. Ik woon graag in**.....
 .....**België, omdat het leven hier goed georganiseerd is. Ik heb ook veel vrienden gemaakt en zou**.....
 .....**nu niet meer zonder hen kunnen.**.....
 .....

Oefening 6   Iemand overtuigen.

Situatie: Je bent zorgkundige in een woonzorgcentrum. Je probeert een bewoner te overtuigen om deel te nemen aan de knutselmiddag. Tijdens de knutselmiddag kunnen bewoners kaarten maken die met kerst naar de familie worden gestuurd. Geef argumenten om de bewoner te overtuigen.

- Je zal je minder eenzaam voelen, want er zijn veel mensen om mee te praten.
- Je kan er levenservaringen uitwisselen met andere bewoners.
- Het is leuk om kaarten te maken. Je kan kiezen uit verschillende soorten gekleurd papier.
- Je familie zal erg blij zijn om zo'n mooie kaart van je te krijgen.
- Misschien komt je familie dan wel op bezoek?
- ...

2 Eindtest

Vul de gaten in. Kies uit de woorden uit het volgende kader.

- 1 Het maakt meneer Vannieuwenhuysse erg .....**gelukkig**..... dat zijn familie hem wil bezoeken.
- 2 Hij heeft medelijden met .....**vereenzaamde**..... bejaarden, omdat zij geen familie of vrienden hebben die kunnen langskomen.
- 3 Deze eenzame bejaarden zijn zo droevig dat ze nergens meer zin in hebben. Velen onder hen zijn zelfs .....**depressief**..... .
- 4 Verzorgster An had hem deze keer kunnen overtuigen, maar toen ze hem wou halen voor de kaas- en wijnavond stond ze toch voor een .....**gesloten**..... deur.
- 5 Na een tijdje deed meneer Vannieuwenhuysse de deur toch open. Hij had verzorgster An niet gehoord, omdat hij naar een musical aan het kijken was op tv. Hij kijkt graag naar films met .....**zingerde**..... acteurs.